

Toruń powojenny

[1]

Czwarta część wystawy "Toruń i jego historia" zostanie otwarta w **wtorek, 8 grudnia w Muzeum Historii Torunia, w**

Domu Eskenów przy ul. Łaziennej 16. Wernisaż o godz. 17.00.

To kolejna odsłona nowoczesnej ekspozycji poświęconej historii naszego miasta, ciesząca się od lat dużym zainteresowaniem zwiedzających. W swoim założeniu miała ona pokazywać historię Torunia w sposób kompleksowy, rozpoczynając od XI tysiąclecia p.n.e.

(pierwsze ślady osadnictwa na tych terenach), aż po czasy współczesne.

Tym razem kuratorki wystawy, Iwona Markowska i Katarzyna Pietrucka, zabiorą nas w lata powojenne - od roku 1945 aż po lata 1989-1990.

Wystawę rozpoczyna blok tematyczny związany z **zakończeniem okupacji niemieckiej** 1 lutego 1945 roku. Od tego momentu Toruń funkcjonował już w nowej, powojennej rzeczywistości. Odradzające się państwo polskie znalazło się w orbicie wpływów Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Radość związaną z zakończeniem wojny zakłócało wiele nadużyć godzących w mienie i godność mieszkańców miasta. Rozpoczęły się także aresztowania i wywózki do łagrów osób „niewygodnych” pod względem politycznym albo przydatnych władzom radzieckim jako niewolnicza siła robocza.

Jeszcze w lutym 1945 roku późniejszy wojewoda pomorski Henryk Świątkowski rozpoczął starania o **powołanie do życia wyższej uczelni** w Toruniu, co spotkało się z olbrzymim poparciem społecznym. Działania te uwieńczone zostały sukcesem. Dekretem Rady Ministrów z 24 sierpnia 1945 roku (zatwierdzonym przez Krajową Radę Narodową 11 września 1945 r.) został powołany do życia Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Wydarzenie to już na zawsze zmieniło oblicze miasta. Fundament kadry profesorskiej stworzyli uczeni z Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, którzy do Torunia przyjechali wioną i latem 1945 roku. Jednocześnie do miasta zaczęła przybywać młodzież, która wniosła w stare mury Torunia świeżość, radość i wielką potrzebę zabawy. W 1960 roku odbyły się pierwsze juwenalia. Od tego momentu barwne korowody braci studenckiej corocznie pojawiały się na toruńskich ulicach.

W następstwie **odwilży październikowej** w grudniu 1958 roku został otwarty Klub Tygodnika Studenckiego „Od Nowa”. Szybko stał się on prężnie działającym centrum studenckiego życia kulturalnego i jednym z najbardziej znanych klubów studenckich w Polsce. Na scenie „Od Nowy” koncertowały gwiazdy pierwszego formatu, takie jak Ewa Demarczyk czy Mieczysław Fogg. To tutaj spotkać można było twórców kultury polskiej, takich jak np. Krzysztof Komeda, Julian Przyboś, Artur Sandauer czy Jerzy Waldorff. W kwietniu 1981 roku na scenie „Od Nowy” rozpoczął działalność zespół Republika.

Jednak **życie kulturalne Torunia** nie toczyło się wyłącznie wokół uczelni. Miejscem kultowym dla Torunia był Klub Środowisk Twórczych Azyl, który powstał w 1967 roku w gmachu Teatru Baj Pomorski. Spora część mieszkańców Torunia uczestniczyła także w różnego rodzaju imprezach o

charakterze kulturalnym lub towarzyskim organizowanych w klubach toruńskich zakładów pracy, takich jak Elana, Apator czy Merinotex lub świetlicach osiedlowych. Wielką popularnością cieszyły się także kina. Na początku lat 70. w mieście działało 7 kin dysponujących 2493 miejscami. W 1960 roku kina toruńskie odwiedziło 1,4 miliona widzów, później liczba widzów zaczęła spadać ze względu na upowszechnienie telewizji.

Po okresie zastoju gospodarczego miasta w latach 60. i 70. zaczęły powstawać **nowe zakłady pracy i nowe osiedla mieszkaniowe**. Rozwój i funkcjonowanie wielkich zakładów przemysłowych typu Elana, Merinotex czy Apator to również ważny fragment historii grodu Kopernika. W latach 70. powstało największe osiedle mieszkaniowe w Toruniu – Rubinkowo.

Ostatnią część ekspozycji stanowią pamiątki dotyczące wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 roku oraz wyborów samorządowych w maju 1990 roku.

Na zdjęciu: Zakłady Włókien Sztucznych Elana - budowa, 1963, ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu

Odnosiniki:

[1] https://www.um.torun.pl/sites/default/files/torun_i_jego_historia_1.jpg